

Visie op tuchtrecht

Adviesraad Veilige & integere Sport

Ter informatie

ter besluitvorming

ter bespreking

Aan	Directie NOC*NSF
Van	De Adviesraad Veilige & Integere Sport.
Betreft	Advies; visie op tuchtrecht deel I & II
Datum	31-03-2025

1. Samenvatting

Eén van de aanbeveling uit het AEF rapport is het ontwikkelen van een gezamenlijke visie over het doel en karakter van het sporttuchtrecht. Door het doel van het sporttuchtrecht expliciet vast te stellen, kunnen er heldere en consistente procedures worden ontwikkeld en kunnen melders en andere betrokkenen goed worden geïnformeerd. Deze visie kan vervolgens dienen als basis voor verdere inrichtingsvraagstukken, zoals de toegang tot het sporttuchtrecht, beroepsmogelijkheden, kosten van de procedure, ambtshalve vervolging door de aanklager, termijnen, en de reikwijdte van het sporttuchtrecht.

Uit het advies van AEF volgt dat de benodigde visie in ieder geval over drie onderwerpen moet gaan: het doel van het sporttuchtrecht, de routing van de meldplicht seksuele intimidatie en de samenloop tussen strafrecht en sporttuchtrecht. Om tot deze visie te komen heeft NOC*NSF de Adviesraad gevraagd om advies uit te brengen op een drietal vragen;

1. Welk doel moet het sporttuchtrecht hebben?
2. Moet de meldplicht Seksuele Intimidatie worden verlegd?
3. Hoe moet worden omgegaan met de samenloop tussen het sporttuchtrecht en het strafrecht.

Bezoekadres

Papendallaan 60, Arnhem

Postadres

Postbus 302, 6800 AH Arnhem

Telefoon

+31 (0)26 483 44 00

Email

info@nocnsf.nl

Web

nocnsf.nl

Partners: Nederlandse Loterij Odido AD MissieH2 Rabobank

Dit advies heeft betrekking op de eerste 2 vragen.

Adviesvraag 1. Welk doel moet het sporttuchtrecht hebben?

Veilige & integere sport primair verantwoordelijkheid van de sportbond.

De Adviesraad is van mening dat het doel van het sporttuchtrecht in een bredere context moet worden geplaatst. De sportbond heeft een centrale verantwoordelijkheid in het creëren en handhaven van een veilige en integere sport voor haar leden. Dit betekent dat de sportbond zorg moet dragen voor een sportklimaat waarin respect, veiligheid en integriteit worden gewaarborgd.

Hierbij heeft de sportbond niet alleen een preventieve taak, zoals het opstellen van gedragsnormen en regels, maar ook een reactieve taak. Dit houdt in dat de sportbond signalen en meldingen van integriteitsschendingen zorgvuldig dient te beoordelen en indien nodig op te volgen. Waarbij de gekozen opvolging passend moet zijn om de veiligheid in de sport te herstellen en herhaling te voorkomen. De inzet van het sporttuchtrecht is hierbij één van de opvolgingsmogelijkheden. Andere opvolgingsmogelijkheden kunnen in sommige gevallen effectiever en minder ingrijpend zijn. Denk hierbij aan bemiddeling, mediation of het nemen van preventieve maatregelen.

Doel van het sporttuchtrecht

De vaststelling van het doel van het sporttuchtrecht maakt het eenvoudiger om te beoordelen en te adviseren wanneer het sporttuchtrecht een passende opvolging is voor een melding en wanneer andere opvolgingsmogelijkheden, zoals een goed gesprek of andere vormen van geschillenbeslechting (mediation of bemiddeling etc.), moeten worden ingezet. Deze opvolgingsmogelijkheden kunnen als alternatieven worden beschouwd, maar kunnen ook naast elkaar bestaan en sluiten elkaar niet per definitie uit.

De adviesraad heeft het volgende doel vastgesteld:

“Het corrigeren van leden en/of rechtspersonen binnen de sport door middel van de mogelijkheid tot sanctionering op basis van zelf vastgestelde normen en regels binnen het verenigings- (of sportverband), met als doel de bescherming van een veilige en integere sport.”

Sanctioneren en corrigeren.

De toevoeging *“door middel van de mogelijkheid tot sanctioneren”* is van belang omdat het duidelijk maakt dat sanctionering niet altijd noodzakelijk is. Zonder deze nuance kan de indruk ontstaan dat de focus ligt op sanctioneren, terwijl het doel juist de bescherming van een veilige en integere sport is.

Daarnaast verwijst de term *“corrigeren van leden en/of rechtspersonen”* expliciet naar het aanspreken van individuen of organisaties binnen de georganiseerde sport. Dit benadrukt dat het sporttuchtrecht niet bedoeld is om bijvoorbeeld een cultuurverandering binnen een vereniging of sportbond te bereiken. Het moet in het sporttuchtrecht gaan om een enkele concrete individuele gedraging waarbij het vermoeden bestaat dat een vastgestelde norm is overtreden.

De term *“corrigeren”* wijst erop dat de inzet van het sporttuchtrecht een corrigerende en lerende

functie heeft. Dit betekent dat de sancties die worden opgelegd niet bedoeld zijn als straf, maar vooral gericht moeten zijn op het bevorderen van gedragsverandering en het voorkomen van recidive.

Geen vergelding of emotionele genoegdoening

Het vastgestelde doel van het sporttuchtrecht helpt bij het managen van de verwachtingen van melders en andere betrokkenen. Transparantie over het doel van het sporttuchtrecht is daarbij essentieel. Vergelding of emotionele genoegdoening zijn geen doelen van het sporttuchtrecht. Het is belangrijk om, indien nodig, door middel van goede informatievoorziening te verduidelijken wanneer het sporttuchtrecht niet of slechts gedeeltelijk zal aansluiten bij de verwachtingen van de melder. De verantwoordelijkheid voor goede informatievoorziening ligt bij de meldpunten in de sport.

Grenzen van het sporttuchtrecht

De formulering van het doel maakt ook duidelijk welke meldingen niet binnen het sporttuchtrecht vallen. Persoonlijke conflicten, zoals ruzies binnen een sportclub of familiale vetes, waarbij een veilige en eerlijke sport niet in het geding is, horen niet thuis in het sporttuchtrecht. Hoewel dergelijke situaties tot onrust kunnen leiden binnen een vereniging, hoeven ze niet via het sporttuchtrecht te worden afgehandeld. In die gevallen kan de sportbond andere maatregelen treffen, buiten het sporttuchtrecht om.

Adviesvraag 2; Moet de meldplicht Seksuele Intimidatie worden verlegd en waar moet deze worden belegd?

Conclusies AEF.

AEF concludeerde dat het sporttuchtrecht slechts één van de mogelijke opvolgingsroutes is bij de aanpak van grensoverschrijdend gedrag binnen de sport en niet altijd de meest wenselijke route: *"Niet alle problemen zijn geschikt voor het sporttuchtrecht en sporttuchtrecht is niet voor alle problemen de oplossing."*

In de afgelopen jaren is, volgens AEF, het sporttuchtrecht vaak te snel ingezet, zonder dat alternatieve opvolgingsroutes voldoende werden overwogen. Dit komt volgens AEF onder andere door de huidige inrichting waarbij de meldplicht SI is belegd bij de aanklager van het ISR. Meldingen komen daarmee 'als vanzelf' in een tuchtrechtelijke route. Om meer maatwerk te kunnen bieden bij de opvolging van meldingen, en om beter aan te sluiten bij de verwachtingen van melders zonder afbreuk te doen aan een veilige sportomgeving, adviseerde AEF om de meldplicht SI te verleggen.

Door de meldplicht te verleggen zou worden voorkomen dat meldingen direct in het kader van 'tuchtrecht' worden geplaatst en is er meer ruimte voor een bredere afweging van diverse opvolgingsroutes. Bovendien kan vanuit het meldpunt bestuurders en andere direct betrokkenen worden geadviseerd en ondersteund over hoe te handelen.

Advies; verleg de meldplicht SI naar de meldpunten in de sport.

De directie van NOC*NSF heeft de vraag voorgelegd aan de Adviesraad of de meldplicht SI verlegd zou moeten worden, en zo ja, waar deze dan het beste kan worden belegd. In dit kader heeft de Adviesraad verschillende scenario's opgesteld en besproken, waaronder het beleggen van de meldplicht uitsluitend bij het CVSN, het beleggen van de meldplicht bij meldpunten in de sport, en het niet verleggen van de meldplicht, maar het uitbreiden van de bevoegdheden van de aanklager in Tucht. Na analyse van de verschillende scenario's adviseert de Adviesraad de meldplicht SI te verleggen van de aanklager in het tuchtrecht naar de meldpunten in de sport. Te weten de meldpunten van de sportbonden en het CVSN.

Dit advies sluit aan bij de eerder genoemde verantwoordelijkheid van sportbonden om een veilige en integere sportomgeving te waarborgen. Een belangrijk onderdeel hiervan is het serieus nemen van signalen en meldingen, deze zorgvuldig beoordelen en indien nodig passend opvolgen. De gekozen opvolging moet daarbij gericht zijn op het herstellen van de veiligheid en het voorkomen van herhaling. Daarnaast zijn en blijven sportbonden verantwoordelijk voor het verdere verloop van de melding. Dit omvat zorg en aandacht voor alle betrokkenen, duidelijke communicatie, ondersteuning van bestuurders bij het omgaan met mogelijke onrust en samenwerking met politie, justitie en/of de aanklager in tucht. Door de meldplicht SI bij de meldpunten in de sport te beleggen, kunnen sportbonden deze verantwoordelijk op zich nemen.

De Adviesraad erkent dat melden bij het meldpunt van de sportbond voor sommige melders een drempel kan zijn. Dit speelt met name bij topsport, maar kan ook voorkomen als er onvoldoende vertrouwen is in de beoordeling en opvolging van de melding door de sportbond. Het is daarom essentieel dat een melder de vrijheid heeft om zelf te kiezen waar hij zich het meest comfortabel voelt om melding te doen. Een onafhankelijk meldpunt, naast het meldpunt van de sportbond, is van groot belang. Om die reden adviseert de Adviesraad om de meldplicht ook te verleggen naar het CVSN.

De Adviesraad adviseert dat het verleggen van de meldplicht zorgvuldig gemonitord wordt, om te waarborgen dat er geen nieuwe problemen in de keten ontstaan. Onvoorziene knelpunten moeten tijdig besproken en eventueel aangepast worden. Vanuit haar taak om beleidsmatig advies te geven over het functioneren van de keten, verzoekt de Adviesraad om op de hoogte gesteld te worden van de resultaten van dit monitoren

Belangrijke aandachtspunten en/of opmerkingen zijn:

- De meldpunten van de sportbonden moeten beschikken over voldoende professionaliteit om kwaliteit in advisering en opvolging te waarborgen. Sportbonden dienen hierin ondersteund te worden.
- Bouw checks and balances in om de kwaliteit van de meldpunten van de sportbonden te monitoren en tijdig ondersteuning te bieden.
- Adviseer de meldpunten in de sport om gebruik te maken van het door NOC*NSF opgestelde richtsnoer en afwegingskader bij de beoordeling van meldingen. Zorg

daarnaast voor opleidingen en trainingen voor medewerkers van de meldpunten. Dit zal de consistentie in aanpak bij de verschillende meldpunten bevorderen.

- Zorg ervoor dat de meldpunten van sportbonden beschikken over kennis en vaardigheden op het gebied van stress- en traumasensitief handelen.
- Erken dat er in de topsport extra drempels kunnen zijn om te melden, aangezien sportbonden vaak direct betrokken zijn bij bijvoorbeeld de selectie van sporters, trainers, coaches en medewerkers, wat een afhankelijkheidsrelatie creëert. Daarom is de mogelijkheid om te melden bij het CVSN essentieel.
- Zorg ervoor dat de meldpunten van sportbonden en het CVSN verplicht zijn (met uitzondering van zwaarwegende belangen bij het CVSN) om alle meldingen van seksuele intimidatie te registreren en administreren in het nieuwe administratiesysteem.
- Het registreren en administreren van meldingen maakt patronen en trends zichtbaar, zoals herhaald gedrag of specifieke incidenten binnen bepaalde teams, niveaus en/of sporten. Hierdoor kan sneller worden ingegrepen, wat ernstige situaties kan voorkomen. Daarnaast stelt het administreren van meldingen de sportbonden in staat om het bestaande beleid te evalueren en, indien nodig, aan te passen.
- De registratie en administratie moeten omvatten: het opnemen van de melding in het systeem, het vastleggen van het advies, de gekozen opvolging en het verloop van de melding.
- Bij een melding in het kader van de meldplicht bij de sportbond registreert de sportbond de melding en volgt het CVSN de gekozen opvolging via het administratiesysteem. Indien gewenst kan de sportbond het CVSN betrekken bij de triage en opvolging van de melding. Het CVSN leest mee en kan bij vragen of twijfels over de opvolging de sportbond adviseren.
- Bij een melding in het kader van de meldplicht deelt het CVSN in principe alle (stuur)informatie met de sportbond en kan, indien gewenst of noodzakelijk, in samenspraak triage worden toegepast om te beoordelen welke opvolging passend is. Vervolgens wordt in samenspraak bepaald wie elke processtap onderneemt en regiemanagement uitvoert.
- Door de meldplicht te positioneren bij de meldpunten van de sportbonden en het CVSN, en door de eis om alle meldingen te registreren en administreren, wordt de schijn van een doofpot worden voorkomen.
- Meldpunten in de sport moeten beschikken over voldoende kennis van het tuchtrecht. Bij twijfel is het raadzaam om de aanklager te betrekken bij de triage.

- Meldplichtige kunnen door de meldpunten goed worden voorgelicht over bijvoorbeeld het doel van het sporttuchtrecht of andere opvolgingsroutes, wat helpt om verwachtingen van betrokkenen beter te managen.
- (Kleine) sportbonden kunnen gebruikmaken van de expertise en ervaring van het CVS/N, zonder daarbij de verantwoordelijkheid voor het goed opvolgen van een melding te verliezen.

Voorstel tot definiëring van meldplicht SI

De blauwdruk SI 2019 (en de uitgewerkte reglementen) bevatten geen specifieke voorschriften over wanneer, op welk moment en op welke wijze een bestuurder of begeleider meldplicht heeft. Het ontbreken van dergelijke voorschriften heeft geleid tot uiteenlopende interpretaties bij sportbonden, CVS/N en het ISR. Dit resulteert in onduidelijkheid in zowel de communicatie als de uitvoering van de meldplicht.

Om ervoor te zorgen dat iedereen binnen de georganiseerde sport begrijpt wat de meldplicht SI inhoudt, adviseert de Adviesraad om in de blauwdruk SI duidelijk vast te leggen wat de meldplicht precies inhoudt en welke verantwoordelijkheden hierbij komen kijken. Dit voorkomt miscommunicatie en bevordert de eenduidigheid en uniformiteit binnen de georganiseerde sport.

In ieder geval moet duidelijk zijn:

- **Wat** gemeld moet worden.
- **Wie** meldplicht heeft.
- **Waar** de melding gedaan moet worden.
- **Wanneer** de melding gedaan moet worden.

Aanbevelingen voor de uitwerking en definiëring van de meldplicht:

Geen getrapte meldplicht

De meldplicht moet laagdrempelig en eenvoudig zijn. Bestuurders en begeleiders dienen rechtstreeks melding te maken bij de meldpunten in de sport. Door extra stappen, zoals het eerst melden bij het bestuur door begeleiders, te vermijden, worden drempels en onnodige vertragingen in het meldproces voorkomen.

Verantwoordelijkheid meldplichtige

Een meldplicht houdt in dat de meldplichtige de verantwoordelijkheid heeft om openheid van zaken te geven en alle relevante informatie te delen, inclusief, indien nodig, de namen van betrokkenen. Om deze verantwoordelijkheid met vertrouwen te kunnen dragen, is het van belang dat meldplichtigen duidelijke en deskundige informatie ontvangen van de meldpunten. Dit stelt hen in staat om hun rol goed uit te voeren en op de juiste manier te handelen.

Mogelijke bezwaren voor meldplichtigen

Meldplichtigen kunnen moeite hebben met het doen van een melding of het delen van de gevraagde informatie. Het vooraf communiceren dat meldingen niet anoniem kunnen worden gedaan en dat de namen van betrokkenen verplicht genoemd moeten worden, kan ervoor zorgen

dat meldingen uitblijven. Houd hiermee rekening in de communicatie en voorlichting, zodat meldplichtigen zich vertrouwd voelen en bereid zijn de benodigde informatie te delen.

De meldplicht geldt bij het eerste vermoeden van seksuele intimidatie

De meldplicht geldt al bij het eerste vermoeden van seksuele intimidatie, nog voordat er daadwerkelijk gehandeld is. De achterliggende gedachte is dat bestuurders en begeleiders door het melden handvatten krijgen.

Verantwoordelijkheid van de bestuurder

Melding maken bij de meldpunten in de sport ontslaat de bestuurder niet van zijn verantwoordelijkheid voor een goed verloop van de melding.

Alle vermoedens moeten gemeld worden

Alle vermoedens van seksuele intimidatie moeten worden gemeld. Dit betekent niet dat alle meldingen, na beoordeling door de meldpunten, ook daadwerkelijk moeten worden opgevolgd, noch dat elke melding een tuchtrechtelijke opvolging vereist.

Vermoedens van seksuele intimidatie buiten de sport bij een gevaar voor leden.

Bij een vermoeden van seksuele intimidatie gaat het ook om vermoedens van seksuele intimidatie buiten de sport, waarbij er een gevaar voor leden is. Ook deze situaties vallen onder de meldplicht SI. Denk hierbij aan de situatie waarin een trainer in de thuissituatie verdacht wordt van ontucht met minderjarigen. Ook hier geldt dat niet alle meldingen, na beoordeling door de meldpunten, ook daadwerkelijk moeten worden opgevolgd, noch dat elke melding een tuchtrechtelijke opvolging vereist.

Verantwoordelijkheid sportbonden voor voorlichting

Sportbonden zijn verantwoordelijk voor het wijzen op de meldplicht SI en het geven van voorlichting hierover. Het is belangrijk dat iedereen op de hoogte is van hun verplichtingen en de juiste procedures volgt.